

3. Toto ustanovení je doslova převzato z *Decretum Gratiani* (22, CXXVII, q.2): „Pokud se ženatý muž rozhodne vstoupit do kláštera, nesmí být přijat dříve, dokud nebyl osvo- bozen od svého manželství slibem čistoty ze strany své ženy“. Innocent III rozvinul toto učení roku 1198 takto: „Není možné, aby se jedna strana zasvětila Pánu, a druhá zůstala ve světě; nadto žádný z manželů nemůže být přijat k zachování Řehole, dokud druhý manžel nesložil slib trvalé zdrženlivosti. Druhý partner musí také změnit svůj způsob života, ledaže by s ohledem na svůj věk mohl tento partner zůstat ve světě bez toho, že by vzniklo podezření z nezdrženlivosti.“ Honorius III. prohlásil o ženách, vstupujících do řeholního života: „... a pokud je takového věku, že vůči ní nemůže být vzneseno žádné podezření, nedopustíš, aby byla nucena proti své vůli vstoupit do kláštera a zachovávat slib zdrženlivosti.“ Všechna tato nařízení byla začleněna do *Dekretáře papeže Řehoře IX.*, kap. 13, odst III, č. 32, 18.

4. V porovnání s Nepotvrzenou řeholí (III,4), která mluvila o slavení „podle zvyku duchovenstva“, pak znění „podle obřadu svaté Římské církve“ je významnou změnou. V pozadí jsou jistě změny v zákonodárství ohledně Denní modlitby Církve.

5. Ve Františkově přísném zákazu přijímat peníze je možné najít významný posun v jeho myšlení. V Nepotvrzené řeholi, kap. VIII byl tento zákaz spojen s výzvou k práci, k níž se pojilo varování před přijímáním peněz jako mzdy za tuto práci. Zde však, František přísně nařizuje bratřím, aby se vzdaly jistot, plynoucích z držení peněz.

6. Srov. Řehole sv. Benedikta, kap. LV, č. 1-4, kde se mluví o odlišnostech v řeholním oblečení, v závislosti na „místních podmínkách a podnebí“.

7. Tato věta shrnuje myšlenky obsažené v několika dřívějších spisech. Např. NepŘeh XXII, kde jsou modlitba a zbožnost v zásadě vnímány jako činnost Ducha svatého. Užití slova »zbožnost« v tomto kontextu odkazuje ke zkušenosti touhy nebo vroucnosti vyjádřené v určitém nadšení pro Pána nebo v určitém zaměření na Pána.

8. Nauka o bratrství a chudobě roztroušená po NepŘeh je shrnuta v této syntezí zdůrazňující vzájemné spojení mezi těmito dvěma pojmy.

9. Srov. druhá část Listu ministroví, v. 13-20, ve kterém František představuje první náčrt této legislativy. Jeho začlenění do tohoto papežského dokumentu a rozlišení ministrů, kteří mohou nebýt kněží, zdůrazňuje smíšenou klerickou a laickou povahu Řádu.

10. Zde je možné v základu slova milosrdenství (latinsky *miser cordia*) vidět kombinaci dvou slov: *miser* (ubohý) a *cor* (srdce). Jde tu tedy o citlivost srdce ke stavu ubožáka.

11. »Familiaritas« je obtížně přeložitelné slovo, obsahující širokou škálu nuancí od rodnosti, přes služebnost, důvěrnou znalost až po důvěrnost nebo solidaritu. Všechny tyto nuance je možno vidět společně v této jediné větě, v níž se František pokouší shrnout základní vlastnosti očekávané od ministra (viz i 2Cel 184-188).

12. Celý tento odstavec prozrazuje vliv cisterciáků a premonstrátů. Obě řeholní komunity přitahovaly velké množství ženských následovnic, které se snažily založit si kláštery nebo řeholní domy v blízkosti těch mužských, takže muži postupně byli nuceni stále více jim sloužit v jejich potřebách. V důsledku tohoto vývoje se rozvíjela legislativa ohledně klauzury, což můžeme vidět i na formě a způsobu života, uloženého kardinálem Hugolinem roku 1219 Chudým paním od sv. Damiána.

Bula SOLET ANNUERE 1223

HONORIUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI,

dilectis filiis, fratri Francisco et aliis fratribus de Ordine Fratrum Minorum, salutem et apostolicam Benedictionem:

Solet annuere Sedes Apostolica piis votis et honestis petentium desideriiis favore benivolum imperitiri. Eapropter, dilecti in Domino filii, vestris piis precibus inclinati, ordinis vestri regulam, a bonae memoriae Innocentio papa, praedecessore nostro, approbatam, annotatam praesentibus, auctoritate vobis apostolica confirmamus et praesentis scripti patrocinio communimus: Quae talis est,

CAPUT I

In nomine Domini!
incipit vita minorum fratrum:

Regula et vita Minorum Fratrum haec est, scilicet Domini Nostri Jesu Christi sanctum Evangelium observare vivendo in obedientia, sine proprio et in castitate.

Frater Franciscus promittit obedientiam et reverentiam domino papae Honorio ac successoribus eius canonice intrantibus et Ecclesiae Romanae. Et alii fratres teneantur fratri Francisco et eius successoribus obedire.

HONORIUS, BISKUP,
SLUŽEBNÍK SLUŽEBNÍKŮ BOŽÍCH,

milovaným synům, bratru Františkovi a ostatním bratřím z Řádu menších bratří, [posílá] pozdrav a apoštolské požehnání.

Bývá zvykem,¹ aby Apoštolský stolec vyhověl zbožným přáním a ušlechtilým tužbám prosebníků udělil laskavý souhlas. Proto, synové v Pánu milovaní, naklonění vašim zbožným prosbám, vám apoštolskou autoritou schvalujeme řeholi vašeho řádu, našim předchůdcem, papežem Inocencem, blahé paměti, schválenou, a předáním tohoto dokumentu, ve kterém je obsažena, ji potvrzujeme. Tato [řehole] je taková:)

[KAPITOLA 1]

*Ve jménu Páně!*²
Začíná život menších bratří:

1 Řehole a život menších bratří je: zachovávat svaté evangelium našeho Pána Ježíše Krista životem v poslušnosti, bez vlastnictví a v čistotě.

2 Bratr František slibuje poslušnost a úctu panu papeži Honoriovi a jeho kanonicky zvoleným nástupcům a římské církvi. 3 A ostatní bratři ať jsou zavázáni poslouchat bratra Františka a jeho nástupce.

CAPUT II

[KAPITOLA 2]

De his qui volunt vitam istam accipere, et qualiter recipi debeant.

Si qui voluerint hanc vitam accipere et venerint ad fratres nostros, mittant eos ad suos ministros provinciales, quibus solummodo et non aliis recipiendi fratres licentia concedatur. Ministri vero diligenter examinent eos de fide catholica et ecclesiasticis sacramentis.

Et si haec omnia credant et velint ea fideliter et usque in finem firmiter obervare, et uxores non habent vel, si habent, et iam monasterium intraverint uxores vel, licentiam eis dederint auctoritate dioecesanii episcopi, voto continentiae iam emisso, et illius sint aetatis exores, quod non possit de eis oriri suspicio, dicant illis verbum sancti Evangelii (cf. Mt 19,21), quod vadant et vendant omnia sua et ea studeant pauperibus erogare. Quod si facere non potuerint, sufficit eis bona voluntas.

Et caveant fratres et eorum ministri, ne solliciti sint de rebus suis temporalibus, ut libere faciant de rebus suis, quidquid Dominus inspiraverit eis. Si tamen consilium requiratur, licentiam habeant ministri mittendi eos ad aliquos Deum timentes, quorum consilio bona sua pauperibus erogentur. Postea concedant eis pannos probationis, videlicet duas tunicas sine caputio et cingulum et braccas et caparonem usque ad cingulum, nisi eisdem ministris aliud secundum

O těch, kteří chtějí tento život přijmout, a jak mají být přijati

1 Pokud někteří budou chtít přijmout tento život a přijdou k našim bratřím, ať je pošlou ke svým provinčním ministrům, jimž jediným, a nikomu jinému, je dovoleno přijímat bratry. 2 Ministři ať je pak pečlivě vyzkoušejí z katolické víry a svátostí církve.

3 Pokud v toto všechno věří a chtějí to věrně vyznávat a až do konce pevně zachovávat 4 a nemají manželky nebo pokud mají, a manželky již vstoupily do kláštera nebo jim daly s dovolením diecézního biskupa svolení³ a již složily slib zdrženlivosti a tyto manželky jsou takového věku, že již o nich nemůže vzniknout podezření, 5 ať jim [ministři] řeknou slova svatého evangelia, aby šli a prodali všechn svůj [majetek] a snažili se ho rozdat chudým. 6 Kdyby tak nemohli učinit, stačí jim dobrá vůle.

A ať se bratři a jejich představení vyvarují, aby se starali o jejich časné záležitosti, aby [tito] svobodně naložili se svými věcmi, jak by jim Pán vnukl. 8 Kdyby však žádali o radu, ať mají představení dovoleno poslat je k nějakým bohabojným [lidem], na jejichž radu by svůj majetek rozdělili chudým. 9 Pak ať jim dají zkušební šat, totiž dva hábity bez kapuce, cingulum, kalhoty a kaparon až k cingulu, 10 ledaže by někdy titíž ministři před Bohem uzna-

Prameny:

WADDING L.: *Annales Minorum in quibus res omnes trium Ordinatorum a sancto Francisco institutorum, ponderosius et ex fide afferuntur, et praeclara quaeque monumenta ab obliuione vendicantur*, sv. I, Lyon: Claude Prost, et J. Bapt. Devenet, 1641, s. 296-299.300, č. 11; MENESTO E — BRUFANI S. et al., (eds.): *Fontes franciscani*, Assisi: Edizioni Porziuncola, 1995, ISBN 88-270-0339-8; ESSER K. (ed.): *Gli scritti di S. Francesco d'Assisi. Nuova edizione critica e versione italiana*, »Regula Bullata«, s. 462-469, Padova: Edizioni Messagero Padova, 1995 (pův. název: *Die Opuscula des hl. Franziskus von Assisi. Neue textkritische Edition*, Roma-Grottaferrata: Collegio S. Bonaventura, 1976), ISBN 88-7026-421-1.

Srov.: http://www.documentacatholicaomnia.eu/04z/z_1224-12-13__SS_Honorius_III__Confirmatio_Fratrum_Minorum_Regulae__LT.doc.html
<http://verumetbonum.webnode.cz/news/a1223-11-29-solet-annuere-schvaleni-rehole-sv-frantiska-z-assisi/>
<http://franciscantradition.org:8080/FAED/index.jsp?p=100&workNum=17>

Český překlad: ŠTIVAR J.B. (ed.): *Františkánské prameny I. Spisy sv. Františka a sv. Kláry*, Velehrad: Ottobre 12, 2001, s. 50-57, ISBN 80-86528-02-2; POSPÍŠIL C.V. (ed.): *Františkánské prameny*, sv. 1, s. 26-31, č. 74-109 (text samotné řehole); *Františkánská knihovna na CD-ROM* [CD-ROM příloha], *Františkánské prameny sv. 2, Dokumenty římské kurie*, č. 2716 (text buly kromě řehole), Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1999, ISBN 80-7266-073-X; [XX] (eds.): *Františkánské prameny*, sv. 1, s. 23-27, Řím: Velehrad-Křesťanská akademie, 1982; BARTA J. et. al. (eds.): *Františkánské prameny*, sv. 2, Bratislava: Vydavateľstvo Serafín/Český Těšín: Cor Jesu, 1994, s. 195, č. 2716.

Poznámky:

1. Dřívější Nepotvrzená řehole měla svůj základ v jednoduchém textu »Propositum vitae« (tj. životní záměr), který ústně schválil papež Innocent III roku 1209/10. Tento původní text se rychle rozrůstal spolu se vznikem různých struktur v Řádu a s tím, jak bratři získávali zkušenosti. Na generální kapitule roku 1221 pak vznikla konečná podoba rozšířené, která ačkoli je velmi inspirativní, doznala ještě následně velkého přepracování, směrem k větší stručnosti a jednoduchosti. Tento závěrečný přepis evangelního života byl schválen papežským dokumentem dne 29.11.1223, kdy k němu papež Honorius III. připojil svou pečeť. Od té doby pak tento zakládající dokument inspiroval mnohé nové proudy v františkánském Řádu. Nejprve konventuály a kapucíny, ale pak i mnohé další, kteří se později za papeže Lva X. spojili v unii. Mnohé pasáže z Řehole však převzaly i sestry sv. Kláry, a také Regulovaný třetí řád a Sekulární františkánský řád. Některé pasáže tohoto textu připadaly cizí i samotnému Františkovi. A je proto nutné předpokládat zásahy kanonistů z jiných Řádů, zvláště pak cisterciáků, kteří pomáhali s konečným zněním. Není však pochyb o tom, že i přesto celek dobře odráží evangelní myšlenku.

2. Narozdíl od Nepotvrzené řehole tento dokument obsahuje nadpisky pro každý odíl. Je dost možné, že tyto nadpisky pocházejí od kuriálního úředníka, který chtěl rozdělit dokument do dvanácti částí, aby tak zdůraznil jeho apoštolské základy. V původním textu však chybí rozdělení na kapitoly. A proto jsou uvedeny jen v závorce.

CAPUT XII

[KAPITOLA 12]

De euntibus inter saracenos et alios infideles.

Quicumque fratrum divina inspiratione voluerint ire inter saracenos et alios infideles petant inde licentiam a suis ministris provincialibus. Ministri vero nullis eundi licentiam tribuant, nisi eis quos viderint esse idoneos ad mittendum.

Ad haec per obedientiam iniungo ministris, ut petant a domino papa unum de sancte Romanae Ecclesiae cardinalibus, qui sit gubernator, protector et corrector istius fraternitatis, ut semper subditi et subiecti pedibus eiusdem sanctae Ecclesiae stabiles in fide (cf Col 1,23) catholica paupertatem et humilitatem et sanctum evangelium Domini nostri Jesu Christi, quod firmiter promisimus, observemus.

(Explicit regula et vita fratrum minorum. Sequitur Confirmatio Regulae)

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli, apostolorum eius, se noverit incursurum.

Datum Laterani tertio kalendas decembris, Pontificatus nostri anno octavo.

O těch, kteří jdou mezi Saracény a jiné nevěřící

1 Ti z bratří, kteří z Božího vnuknutí by chtěli jít mezi Saracény a jiné nevěřící, ať si k tomu vyžádají dovolení od svých provinčních ministrů. 2 Ministři pak ať nedávají dovolení nikomu [jinému] než těm, kteří se jeví jako vhodní k tomu, aby byli vysláni.

3 Dále pod poslušností zavazují ministry, aby si vyžádali od pana papeže jednoho z kardinálů svaté římské církve, který by byl správcem, ochráncem a napravovatelem tohoto bratrského společenství, 4 aby chom vždy podřízeni a pod nohama této svaté církve, stáli v katolické víře, zachovávali chudobu, pokoru a svaté evangelium našeho Pána Ježíše Krista, což jsme pevně slíbili.

(Končí se řehole a život Menších bratří. Následuje potvrzení Řehole)

Nikomu z lidí není dovoleno tento stvrzující dekret zrušit nebo se mu nepředloženě protivit. Pokud by se však někdo o to pokusil, ať pozná, že bude stížen hněvem všemohoucího Boha i blažených Petra a Pavla, jeho apoštolů.

Dáno v Lateránu 29. listopadu, v osmém roce našeho pontifikátu.

(překlad br. Bonaventura, in. cit. dílo)

Deum aliquando videatur. Finito vero anno probationis, recipiantur ad oboedientiam promittentes vitam istam semper et regulam observare.

Et nullo modo licebit eis de ista religione exire iuxta mandatum domini papae, quia secundum sanctum Evangelium nemo mittens manum ad aratrum et aspiciens retro aptus est regno Dei. (Lc 9,62)

Et illi qui iam promiserunt oboedientiam habeant tunicam cum caputio et aliam sine caputione qui voluerint habere. Et qui necessitate coguntur possint portare calceamenta. Et fratres omnes vestimentis vilibus induantur et possint ea repetiari de saccis et aliis petiis cum benedictione Dei. Quos moneo et exhortor, ne despiciant neque iudicent homines, quos vident mollibus vestimentis et coloratis indutus, uti cibis et potibus delicatis, sed magis unusquisque iudicet et despiciat semetipsum.

CAPUT III

De divino officio et ieiunio et quomodo fratres debeant ire per mundum.

Clerici faciant divinum officium secundum ordinem sanctae Romanae Ecclesiae excepto psalterio, ex quo habere poterunt breviaria.

Laici vero dicant viginti quator Pater Noster pro matutino, pro laude quinque, pro prima, tertia, sexta, nona, pro qualibet istarum septem, pro vesperis autem duodecim, pro completorio septem et orent pro defunctis.

li [za vhodné] něco jiného. 11 Když skončí rok zkoušky, ať jsou přijati k poslušnosti a slíbí vždy zachovávat tento život a Řeholi. 12

A podle příkazu pana papeže jim žádným způsobem nebude dovoleno z tohoto Řádu odejít, 13 neboť podle svatého evangelia žádný, kdo položil ruku na pluh a ohlíží se zpět, není způsobilý pro Boží království.

14 Ti pak, kteří již slíbili poslušnost, ať mají jeden hábit s kapucí a druhý bez kapuce, když ho budou chtít. 15 A kteří to nutně potřebují, ať mohou nosit obuv. 16 A všichni bratři ať nosí levné šaty a mohou je vyspravovat pytlovinou a jinými záplatami, s Božím požehnáním. 17 Napomínám je a vybízím, aby s opovržením neodsuzovali lidi, které vidí oblečené do měkkých a barevných oděvů, jak [si dopřávají] vybraná jídla a nápoje, ale spíše každý ať odsuzuje sebe a opovrhne sám sebou.

[KAPITOLA 3]

O modlitbě breviáře a o postu, a jak mají bratři jít světem

1 Klerici ať se modlí hodinky podle řádu svaté římské církve, kromě žaltáře. 2 Proto budou moci mít breviáře.⁴

3 Laici pak ať se modlí dvacet čtyřikrát Otče náš místo hodinky se čtením, pětkrát místo ranních chval, sedmkrát místo primy, tercie, sexty a nony, a to za každou z nich, místo večerních chval pak dvanáctkrát a místo kompletáře sedmkrát; 4 a ať se modlí za zemřelé.

Et ieiunent a festo Omnium Sanctorum usque ad Nativitatem Domini. Sanctam vero quadragesimam, quae incipit ab Epiphania usque ad continuo quadraginta dies, quam Dominus suo sancto ieiunio consecravit (cf Mt 4,2), qui voluntarie eam ieiunant benedicti sint a Domino, et qui nolunt non sint astricit. Sed aliam usque ad Resurrectionem Domini ieiunent..

Aliis autem temporibus non teneantur nisi sexta feria ieiunare. Tempore vero manifestae necessitatis non teneantur fratres ieiunio corporali.

Consulo vero, moneo et exhortor fratres meos in Domino Jesu Christo, ut quando vadunt per mundum, non litigent neque contendunt verbis (cf 2 Tim 2,14), nec alio iudicent; sed sint mites, pacifici et modesti, mansueti et humiles, honeste loquentes omnibus, sicut decet. Et non debeant equitare, nisi manifesta necessitate vel infirmitate cogantur.

In quamcumque domum intraverint, primum dicant: Pax huic domui (cf Lc 10,5). Et secundum sanctum Evangelium de omnibus cibis, qui apponuntur eis, liceat manducare (cf Lc 10,8).

CAPUT IV

Quod fratres non recipiant pecuniam.

Praecipio firmiter fratribus universis, ut nullo modo denarios vel pecuniam recipiant per se vel per interpositam personam. Tamen pro necessitatibus infirmorum et

5 A at se postí od svátku Všech svatých až do Narození Páně. 6 Ti, kdo se dobrovolně postí v období svatého postu, který Pán svým svatým postem posvětil, to jest od svátku Zjevení Páně nepřetržitě čtyřicet dní, at jsou požehnáni od Pána, a kdo [se postit] nechtějí, at [k tomu] nejsou nuceni. 7 Ale o dalším [postě] až do Zmrtvýchvstání Páně at se postí.

8 Jindy at nejsou vázáni se postit kromě pátku. 9 Pokud to bratři zjevně potřebují, at nejsou vázáni tělesným postem.

10 Radím pak, napomínám a povzbuzuji své bratry v Pánu Ježíši Kristu, aby se, kdykoliv jdou světem, nehádali ani se nepřeli o slovíčka, ani aby neposuzovali druhé; 11 ale at jsou mírní, pokojní a skromní, laskaví a pokorní a se všemi at mluví zdvořile, jak se sluší. 12 A nemají jezdit na koni, pokud je k tomu nevede zjevná potřeba či nemoc.

13 Když vejdou do jakéhokoliv domu, at nejprve řeknou: Pokoj tomuto domu. 14 A podle svatého evangelia ze všech pokrmů, které jim předloží, at mohou jíst.

[KAPITOLA 4]

Že bratři nemají přijímat peníze

1 Přísně přikazuji všem bratřím, aby žádným způsobem nepřijímali mince ani peníze, a to ani sami, ani skrze prostředníka.⁵ 2 Nicméně o potřebě nemocných a jiných bra-

esse, quod ministri sint servi omnium fratrum.

Moneo vero et exhortor in Domino Jesu Christo, ut caveant fratres ab omni superbia, vana gloria, invidia, avaritia (cf Lc 12,15), cura et sollicitudine huius saeculi (cf Mt 13,22), detractrice et murmuratione, et non curent nescientes litteras litteras discere; sed attendant, quod super omnia desiderare debent habere Spiritum Domini et sanctam eius operationem, orare semper ad eum puro corde et habere humilitatem, patientiam in persecutione et infirmitate et diligere eos qui nos persequuntur et reprehendunt et arguunt, quia dicit Dominus: Diligite inimicos vestros et orate pro persequentibus et calumniantibus vos (Mt 5,44). Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum caelorum (Mt 5,10). Qui autem perseveraverit usque in finem hic salvus erit (Mt 10,22).

CAPUT XI

Quod fratres non ingrediantur monasteria monacharum.

Praecipio firmiter fratribus universis, ne habeant suspecta consortia vel consilia mulierum, et ne ingrediantur monasteria monacharum praeter illos, quibus a sede apostolica concessa est licentia specialis; nec fiant compartres virorum vel mulierum nec hac occasione inter fratres vel de fratribus scandalum oriatur.

být, protože ministři jsou služebníky všech bratří.

7 Napomínám pak a vybízím v Pánu Ježíši Kristu, aby se bratři měli na pozoru před každou pýchou, marnou slávou, závistí, lakomstvím, péčí a starostlivostí o tento svět, před pomlouváním a reptáním. A ti, kdo neumějí číst, at se to nesnaží naučit. 8 At však usilují o to, po čem mají nade všechno toužit, aby [totiž] měli Ducha Páně a jeho svaté jednání, 9 aby se vždy k němu modlili s čistým srdcem a měli pokoru, trpělivost v pronásledování i v nemoci 10 a milovali ty, kteří nás pronásledují, kárají a obviňují, protože Pán praví: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kteří vás pronásledují a pomlouvají. 11 Blahoslavení, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království. 12 Kdo však vytrvá až do konce, bude spasen.

[KAPITOLA 11]

Že bratři nemají vstupovat do klášterů mnišek¹²

1 Přísně přikazuji všem bratřím, aby neměli podezřelé vztahy nebo schůzky se ženami a 2 aby nevstupovali do klášterů mnišek, kromě těch, kterým k tomu apoštolský stolec vydal zvláštní povolení. 3 At se nestávají kmotry mužům ani ženám, aby při takové příležitosti nevzniklo mezi bratry či o bratrech pohoršení.

illis fuerit contradictum. Et nullus fratrum populo penitus audeat praedicare, nisi a ministro generali huius fraternitatis fuerit examinatus et approbatus, et ab eo officium sibi praedicationis concessum.

Moneo quoque et exhortor eosdem fratres, ut in praedicatione, quam faciunt, sint examinata et casta eorum eloquia (cf Ps 11, 7; 17, 21), ad utilitatem et aedificationem populi, annuntiando eis vitia et virtutes, poenam et gloriam cum brevitate sermonis; quia verbum abbreviatum fecit Dominus super terram (cf Rom 9, 28).

CAPUT X

De admonitione et correctione fratrum.

Fratres, qui sunt ministri et servi aliorum fratrum, visitent et moneant fratres suos et humiliter et caritative corrigant eos, non praecipientes eis aliquid, quod sit contra animam suam et regulam nostram. Fratres vero, qui sunt subditi, recordentur, quod propter Deum abnegaverunt proprias voluntates. Unde firmiter praecipio eis, ut obediant suis ministris in omnibus quae promiserunt Domino observare et non sunt contraria animae et regulae nostrae. Et ubicumque sunt fratres, qui scirent et cognoscerent, se non posse regulam spiritualiter observare, ad suos ministros debeant et possint recurrere. Ministri vero caritative et benigne eos recipiant et tantam familiaritatem habeant circa ipsos, ut dicere possint eis et facere sicut domini servis suis; nam ita debet

2 A nikdo z bratří ať se vůbec neodvažuje kázat lidem, aniž by byl [napřed] vyzkoušen a schválen generálním ministrem tohoto bratrského společenství a ten ho nepověřil kazatelskou službou. 3

Napomínám a také vyzývám tyto bratry, aby v kázání, které konají, byly jejich výroky vytříbené a čisté, k prospěchu a vzdělání lidu, 4 aby jim hlásali, [co jsou] neřesti a ctnosti, trest a sláva, a to stručnou řečí; neboť Pán na zemi hovořil jen krátce.

[KAPITOLA 10]

O napomínání a napravování bratří

1 Bratři, kteří jsou ministry a služebníky ostatních bratří, ať navštěvují své bratry a napomínají je a pokorně a s láskou ať je napravují. Ať jim nepřikazují nic, co je proti jejich svědomí a naší Řeholi. 2 Bratři pak, kteří jsou podřízení, ať pamatují [na to], že se kvůli Bohu vzdali vlastní vůle. 3 Proto jim přísně prikazují, aby poslouchali své ministry ve všem, co slíbili Pánu zachovávat a co není v rozporu se svědomím a naší řeholí. 4 A kdekoliv jsou bratři, kteří by poznali a zjistili, že nemohou duchovně zachovávat řeholi, mají a mohou se obrátit na své ministry. 5 Ministři pak ať je přijmou s láskou a vlídně a chovají se k nim tak přívětivě,¹¹ aby oni s nimi mohli mluvit a jednat jako páni se svými služebníky; 6 vždyť tak to má

aliis fratribus induendis, per amicos spirituales, ministri tantum et custodes sollicitam curam gerant secundum loca et tempora et frigidas regiones, sicut necessitati viderint expedire; eo semper salvo, ut, sicut dictum est, denarios vel pecuniam non recipiant.

CAPUT V

De modo laborandi.

Fratres illi, quibus gratiam dedit Dominus laborandi, laborent fideliter et devote, ita quod, excluso otio animae inimico, sanctae orationis et devotionis spiritum non extinguant, cui debent cetera temporalia deservire.

De mercede vero laboris pro se et suis fratribus corporis necessario recipiant praeter denarios vel pecuniam et hoc humiliter, sicut decet servos Dei et paupertatis sanctissimae sectatores.

CAPUT VI

Quod nihil approprient sibi fratres, et de elemosyna petenda et de fratribus infirmis.

Fratres nihil sibi approprient nec domum nec locum nec aliquam rem. Et tanquam peregrini et advenae (cf 1 Ptr 2, 11) in hoc saeculo in paupertate et humilitate Domino famulantes vadant pro elemosyna confidenter, nec oportet eos verecundari, quia Dominus pro nobis se fecit pauperem in hoc mundo (cf 2 Cor 8, 9).

Haec est illa celsitudo altissimae paupertatis, quae vos, carissimos fratres meos, heredes et reges regni

tří, které je třeba obléknout, ať se, za pomoci duchovních přátel, pečlivě starají pouze ministři a kustodi, a to s ohledem na místo, roční dobu a chladné kraje, jak uznají sami za potřebné.⁶ 3 Vždy však ať dodržují to, co bylo řečeno, aby totiž nepřijímali peníze ani majetek.

[KAPITOLA 5]

O způsobu práce

1 Ti bratři, kterým Pán dal milost pracovat, ať pracují věrně a zbožně 2 tak, aby se vyhnuli zahálce - nepřítelkyni duše, [ale] ať neuhasí ducha svaté modlitby a zbožnosti, jemuž mají ostatní časné věci sloužit.⁷

3 Jako odměnu za práci pro sebe a pro své bratry pak ať přijímají věci potřebné pro tělo, kromě mincí či peněz, 4 a to pokorně, jak se sluší na Boží služebníky a následovníky přesvaté chudoby.

[KAPITOLA 6]

Že si bratři nemají nic přivlastňovat, o žebrání a o nemocných bratřích⁸

1 Bratři ať si nic nepřivlastňují, ani dům, ani místo, ani žádnou jinou věc. 2 Jako cizinci a poutníci, kteří na tomto světě v chudobě a v pokoře slouží Pánu, ať jdou s důvěrou po almužně. 3 Ať se [za to] nestydí, protože Pán se pro nás stal na tomto světě chudým.

4 To je ona vznešenost nejvyšší chudoby, která vás, bratři moji nejmilejší, ustanovila za dědice a krá-

caelorum instituit, pauperes rebus fecit, virtutibus sublimavit (cf Jac 2,5). Haec sit portio vestra, quae perducit in terram viventium (cf Ps 141,6). Cui, dilectissimi fratres, totaliter inhaerentes nihil aliud pro nomine Domini nostri Jesus Christi in perpetuum sub caelo habere velitis.

Et, ubicumque sunt et se invenerint fratres, ostendant se domesticos invicem interesse. Et secure manifestet unus alteri necessitatem suam, quia, si mater nutrit et diligit filium suum (cf 1 Thess 2,7) carnalem, quanto diligentius debet quis diligere et nutrire fratrem suum spiritualem?

Et, si quis eorum in infirmitate ceciderit, alii fratres debent ei servire, sicut vellent sibi serviri (cf Mt 7,12).

CAPUT VII

De poenitentia fratribus peccantibus imponenda.

Si qui fratrum, instigante inimico, mortaliter peccaverint, pro illis peccatis, de quibus ordinatum fuerit inter fratres, ut recurratur ad solos ministros provinciales, teneantur praedicti fratres ad eos recurrere quam citius poterint, sine more. Ipsi vero ministri, si presbyteri sunt, cum misericordia iniungant illis poenitentiam; si vero presbyteri non sunt, iniungi faciant per alios sacerdotes ordinis, sicut eis secudum Deum melius videbitur expedire. Et cavere debent, ne irascantur et con-

le v nebeském království. Učinila vás chudými na věci, ale bohatými na ctnosti. 5 Toto ať je váš úděl, který vede do země živých. 6 K němu, milovaní bratři, zcela přilněte a nic jiného pod nebem na věky nechtějte mít pro jméno našeho Pána Ježíše Krista.

7 A kdekoliv pak bratři jsou nebo se potkají, ať se mezi sebou chovají jako členové rodiny. 8 Jeden druhému ať dá klidně najevo, co potřebuje, neboť jestliže matka živí a miluje svého tělesného syna, oč horlivěji má každý milovat a živit svého duchovního bratra?

9 A pokud někdo z nich onemocní, mají o něj ostatní bratři pečovat tak, jak by chtěli, aby bylo pečováno o ně.

[KAPITOLA 7]

O pokání, jaké má být uloženo bratřím, kteří hřeší⁹

1 Pokud někdo z bratří, podněcován nepřitelem, smrtelně zhřeší hříchem, který patří mezi ty, o kterých bylo mezi bratřimi ustanoveno, že je třeba se [s nimi] obrátit jen na ministry provinciály, musejí se tito bratři na ně obrátit co nejdříve a bez prodlení. 2 Tito ministři pak, jsou-li kněžími, ať jim uloží milosrdné pokání;¹⁰ nejsou-li kněžími, ať nechají uložit [pokání] jinými kněžími řádu, jak se jim to před Bohem bude jevit jako nejlepší. 3 A musejí si dát pozor, aby se nehněvali a ne-

turbentur propter peccatum alicuius, quia ira et conturbatio in se et in aliis impediunt caritatem.

CAPUT VIII

De electione generalis ministri huius fraternitatis et de capitulo Pentecostes.

Universi fratres unum de fratribus istius religionis teneantur semper habere generalem ministrum et servum totius fraternitatis et ei teneantur firmiter obedire. Quo decedente, electio successoris fiat a ministris provincialibus et custodibus in capitulo Pentecostes, in quo provinciales ministri teneantur semper insimul convenire, ubicumque a generali ministro fuerit constitutum; et hoc semel in tribus annis vel ad alium terminum maiorem vel minorem, sicut a praedicto ministro fuerit ordinatum.

Et si aliquo tempore appareret universitati ministrorum provincialium et custodum, praedictum ministrum non esse sufficientem ad servitium et communem utilitatem fratrum, teneantur praedicti fratres, quibus electio data est, in nomine Domini alium sibi eligere in custodem. Post capitulum vero Pentecostes ministri et custodes possint singuli, si voluerint et eis expedire videbitur, eodem anno in suis custodiis semel fratres suos ad capitulum convocare.

CAPUT IX

De praedicatoribus.

Fratres non praedificent in episcopatu alicuius episcopi, cum ab eo

rozčilovali kvůli hříchu někoho jiného, protože hněv a rozčilení brání lásce v nich i v druhých.

[KAPITOLA 8]

O volbě generálního ministra tohoto bratřského společenství a o svatodušní kapitule

1 Všichni bratři ať jsou zavázáni mít vždy jednoho z bratří tohoto Řádu za generálního ministra a služebníka celého bratrstva, kterého ať jsou pevně zavázáni poslouchat. 2 Když zemře, ať provinční ministři a kustodi zvolí nástupce na svatodušní kapitule, na kterou jsou provinční ministři povinni se sejít vždy, kamkoliv to generální ministr určí; 3 a to jednou za tři roky nebo v jiném termínu, delším či kratším, jak to výše uvedený ministr určí.

4 Kdyby pak někdy všem provinčním ministrům a kustodům bylo zřejmé, že výše uvedený ministr nevyhovuje ke službě a k společnému užítku bratří, musejí výše uvedení bratři, kterým byla svěřena volba, zvolit si ve jménu Páně jiného za kustoda. 5 Po svatodušní kapitule pak jednotliví ministři a kustodi, budou-li chtít a shledají-li to jako prospěšné, mohou [ještě] téhož roku jednou svolat ve svých kustodiích své bratry na kapitulu.

[KAPITOLA 9]

O kazatelích

1 Ať bratři nekážou v diecézi biskupa, který by jim to zakázal.